

فصل ۵

عدد مخلوط و
عدد اعشاری

شیرجه نزنید
عمق ۱/۳ متر

۱/۵ لیتر

۴/۵
متر

آیا می‌دانید اندازه‌ی گردن زرافه $\frac{2}{5}$ قد اوست.
ستون مهره‌ها بخش مهمی از استخوان‌بندی انسان‌هاست. حدود $\frac{15}{100}$ استخوان‌های بدن انسان در ستون مهره‌ها قرار دارد.

ریاضی چهارم

فصل پنجم - عدد مخلوط و عدد اعشاری

درس دوم - عدد اعشاری

سال تحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۳

در شکل‌های زیر ۱ لیتر به 10° قسمت مساوی تقسیم شده است.

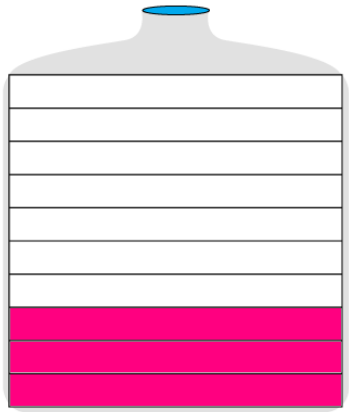
هر قسمت نشان‌دهنده‌ی چه کسری از یک لیتر است؟ به دو صورت بیان کنید :

اعشاری : $0/1$

کسری : $\frac{1}{10}$

زاداده

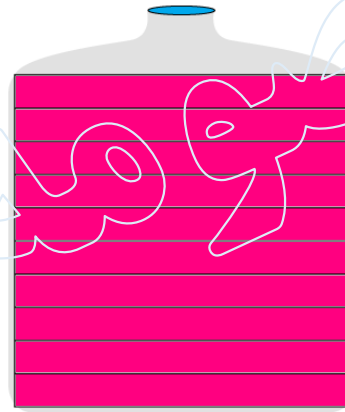
– هر شکل را به اندازه‌ی خواسته شده رنگ کنید.

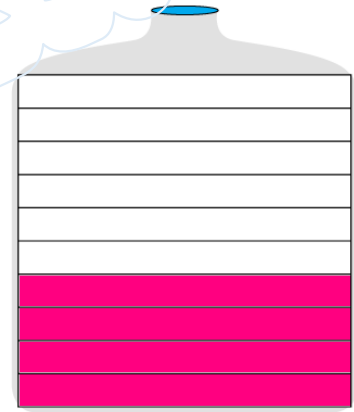
۳ تا ۱/۰ لیتر

۷/۰ لیتر

۱/۴ لیتر

۱- می‌خواهیم عددهای $\frac{3}{10}$ و $\frac{1}{7}$ را روی محور اعداد زیر نشان دهیم. هر واحد باید به چند قسمت مساوی تقسیم شده باشد؟ **۱۰ قسمت** هر قسمت کوچک چه عددی را نشان می‌دهد؟ $\frac{1}{10}$ یعنی چندتا $\frac{1}{10}$ ؟ **۷ تا** $\frac{3}{10}$ یعنی **۳ تا** $\frac{1}{10}$.

$$\frac{2}{6} = \frac{2}{6} = \frac{2}{6}$$

در محور بالا، عددی را که با پیکان مشخص شده است، به دو صورت کسری و اعشاری بنویسید.

۲- می‌خواهیم کسر $\frac{۲}{۵}$ را روی محور زیر نشان دهیم.

با توجه به درس تساوی کسرها، ابتدا کسر مساوی $\frac{۲}{۵}$ را می‌نویسیم.

تساوی مقابل را کامل کنید و حاصل را به صورت اعشاری بنویسید.

$$\frac{۲}{۵} = \frac{۴}{۱۰} = ۰/۴$$

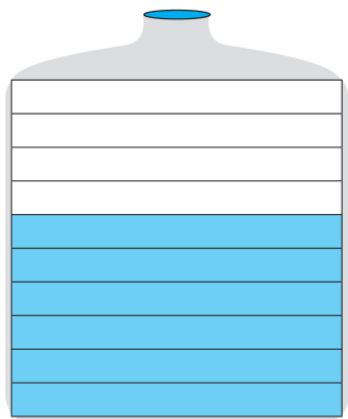
به همین ترتیب، عددهای مخلوط $۱\frac{۱}{۲}$ و $۲\frac{۴}{۵}$ را روی محور زیر نشان دهید.

$$\frac{۴}{۵} = \frac{۸}{۱۰} = ۰/۸$$

$$۱\frac{۱}{۲} = ۱/۵ \quad \frac{۱}{۲} = \frac{۵}{۱۰} = ۰/۵ \quad ۲\frac{۴}{۵} = ۲/۸$$

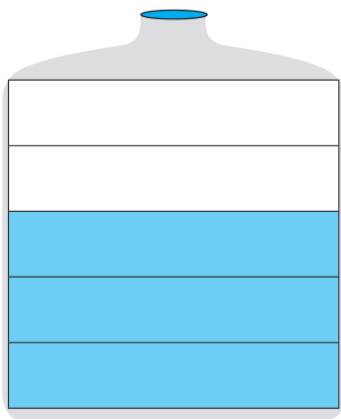

موسیقی دزاده

روش کاظم

$$0/6$$

روش جواد

$$\frac{3}{5} = \frac{6}{10} = 0/6$$

۱- ظرف‌های روبه‌رو به ۵ و ۱۰ قسمت مساوی تقسیم شده‌اند. می‌خواهیم مقدار آب هر کدام را با یک عدد اعشاری نشان دهیم. در اینجا روش کار دو دانش‌آموز را می‌بینید. توضیح دهید هر کدام چگونه پاسخ را به دست آورده است.

جواد کسری مساوی با $\frac{1}{10}$ نوشت که مخرج آن ۱۰ باشد، سپس این کسر را به عدد اعشاری تبدیل کرد.

کاظم ظرف را به ۱۰ قسمت مساوی تقسیم کرده و اندازه‌ی قسمت پر را با یک عدد اعشاری نشان داد.

تمرین

۱- تساوی‌های زیر را در نظر بگیرید.

$$\frac{2}{5} = \frac{4}{10} = \frac{6}{15} = \frac{8}{20} = \frac{10}{25} = \frac{12}{30} = \frac{14}{35}$$

با در نظر گرفتن ۲ کسر، یک تساوی درست شده است: $\frac{6}{15} = \frac{14}{35}$

شما هم سه تساوی دیگر بنویسید.

$$\frac{4}{10} = \frac{8}{20} \quad \frac{2}{5} = \frac{14}{35} \quad \frac{12}{30} = \frac{10}{25}$$

۲- هریک از عددهای زیر را با حروف بنویسید.

۰/۴

چهاردهم

۲/۷

دو و هفت دهم

۱۳/۱

سیزده و یک دهم

۳- هریک از عددهای زیر را با رقم بنویسید.

$$\underline{۲۰۵/۵} = \text{دویست و پنج و پنج دهم}$$

$$\underline{۳/۸} = \text{سه و هشت دهم}$$

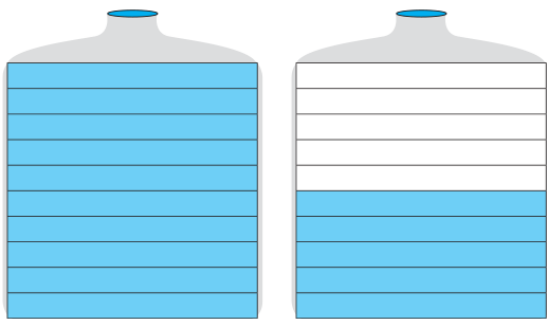
$$\underline{۱۴/۱} = \text{چهارده و یک دهم}$$

۴- مقداری روغن در یک ظرف بود. آن را در ظرفی یک لیتری ریختیم. ظرف یک لیتری پر شد. باقی مانده‌ی روغن را در یک ظرف یک لیتری دیگر ریختیم. نیمی از آن پر شد. ظرف چند لیتر روغن داشته است؟

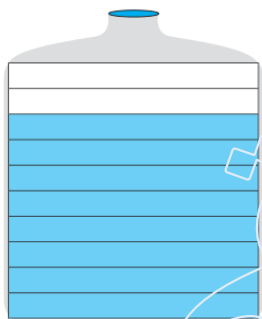
$$1 + 0/5 = 1/5$$

ظرف $1/5$ لیتر روغن داشته است.

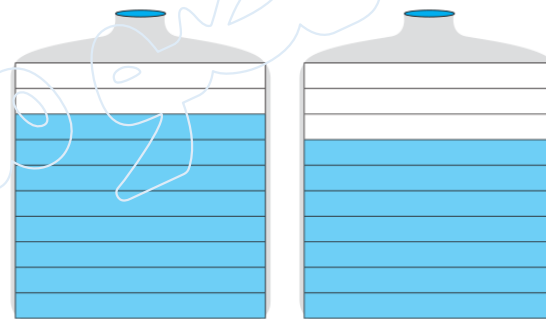
۵- هر قسمت در یک ظرف چه کسری از لیتر را نشان می‌دهد؟ هر شکل چند تا $\frac{1}{10}$ لیتر را نشان می‌دهد؟

$$\frac{1}{5} \text{ لیتر} = ۱۵ \text{ تا } \frac{1}{10}$$

$$\frac{3}{10} \text{ لیتر} = ۸ \text{ تا } \frac{1}{10}$$

$$\frac{1}{5} \text{ لیتر} = ۱۵ \text{ تا } \frac{1}{10}$$